

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างการวาดภาพอิสระและการใช้แบบฝึกการวาดภาพโดย
ใช้ผังภูมิความคิดของนักเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

วรอัญญู ศศิทรานนท์^{1,*} และ นิรัช สูดสังข์²

**A comparison of learning between Freedom Painting and Mind-Mapping Method of
Level 1 Secondary – school Students at Naresuan University Secondary Demonstration
School**

Woraunyu Sasitranon^{1,*} and Nirat Soodsang²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัด พิษณุโลก

² อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

¹ Graduate Students, Department of Art and Design, Faculty of Architecture, Naresuan University, Phitsanulok

² Lecturer, Faculty of Architecture, Naresuan University, Phitsanulok

*Corresponding author E-mail address: Wora_2007@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1.)เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการปฏิบัติงานวิชาศิลปะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้รูปแบบการสอนในการปฏิบัติแบบฝึกที่มีความแตกต่างระหว่างการวาดภาพอิสระ และ แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ผังภูมิความคิดเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบฝึกผังภูมิความคิด,แผนการสอน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติ t-test dependent samples ผลการวิจัยพบว่าคะแนนการวาดภาพอิสระมีค่า $\bar{X} = 6.06$, S.D. = .94 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนคะแนนการวาดภาพโดยใช้แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ผังภูมิความคิดมีค่า $\bar{X} = 9.16$, S.D. = .74 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนจากการทดสอบพบว่า การวาดภาพโดยใช้แบบฝึกผังภูมิความคิดมีคะแนนสูงกว่าการวาดภาพโดยใช้วิธีการวาดภาพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การวาดภาพอิสระ, แบบฝึก, ผลสัมฤทธิ์

Abstract

The purpose of this study was to compare the learning proficiency from Arts activities among of Level 1 Secondary – school Students at Naresuan University Secondary Demonstration School. The learning proficiency was found by using the two different activities: Freedom painting and Mind Mapping Method. The sample of this study was 30 Mattayom 1 students in Naresuan University Demonstration School. The instruments of this study were Mind Mapping of Arts activities , Academic achievement and Lesson plan T-test dependent samples was utilized in this study. The result revealed that the mean of free painting is 6.06 and standard variation is .94 out of 10. Moreover, the mean of using drawing exercise is 9.19 and standard variation is .74 out of 10. Overall, the findings

indicated that using Mind Mapping in drawing has higher scores than using Freedom Painting at statistical significant 0.05.

Key words: Freedom painting, Mind Mapping Method, Achievement

บทนำ

การเรียนรู้วิชาศิลปะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีวิธีการสอนให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลงานของตนเอง ได้ ดังนั้น การทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างผลงานของตนเองอย่างเต็มศักยภาพนั้น กระบวนการสอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียน มีการพัฒนาทางความคิด มีความเข้าใจตนเองและสิ่งที่จะสร้างสรรค์ขึ้นตามกระบวนการด้านศิลปะทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy) ได้แบ่งการเรียนรู้เป็น 6 ระดับ ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge) ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด, ความเข้าใจ (Comprehend) การประยุกต์ (Application) ,การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้, การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่ ,การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้ และตัดสินใจได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนศิลปะ ควรอยู่บนพื้นฐานแห่งการเรียนรู้ที่มีความสุข เพราะในวิชาศิลปะนี้ จะเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียน มีความคิดริเริ่ม มีสุนทรียภาพและสามารถเข้าใจความชื่นชอบ รวมถึงรสนิยมของตนเองได้

จากสภาพการเรียนศิลปะในปัจจุบันพบว่า การสร้างผลงานของผู้เรียนมักแสดงออกโดยการลอกแบบ ซึ่งทำให้ผู้เรียนขาดกระบวนการคิด และยังไม่สามารถอธิบายความหมายในการสร้างงานชิ้นนั้นๆ ได้ บอกได้เพียงแต่ความชื่นชอบของตนเองเท่านั้น ดังนั้น ครูผู้สอนวิชาศิลปะ จึงต้องแก้ปัญหาด้วยการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะมาช่วยในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียน โดยใช้แบบฝึกแผนภูมิผังความคิด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ ความจำ ประสบการณ์ จินตนาการ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลงานออกมา

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้คุณภาพสูงนั้นในขณะนี้ พบว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่จะศึกษาและเน้นในเรื่องของการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุกๆด้านทั้งสติปัญญา คุณธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ทั้งนี้การพัฒนาด้านสติปัญญาจะเป็นด้านที่ได้รับการเอาใจใส่สูงสุดเนื่องจากเป็นด้านที่เห็นผลเด่นชัด ผู้เรียนที่มีความสามารถสูงมักที่จะได้รับการยอมรับ และโอกาสที่ดีกว่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่ำ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2550,หน้า1) ซึ่งความเป็นจริงการเรียนการสอนในปัจจุบันยังขาดความหลากหลายในการเรียน เรียนตามแบบเรียน ฟังตามคำบรรยายของครู และท่องจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์โดยเฉพาะการวาดภาพ นักเรียนมักใช้แนวทางการวาดภาพโดยการลอกแบบ หรือคัดลอกภาพการ์ตูนที่มีอยู่แล้วตามสื่อออนไลน์ต่างๆ ดังนั้น การใช้ผังความคิดหรือแผนภูมิผังความคิด (Mind Mapping) จะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถทำให้นักเรียนมีแนวทางการสร้างผลงานของตนเองได้ เพราะผังความคิดหรือแผนภูมิผังความคิด คือ การใช้ผังทางปัญญที่แสดงออกทาง ความคิดรอบทิศทาง อันเป็นลักษณะการทำงานของสมองมนุษย์ และเป็นเทคนิคที่แสดงออกด้วย ภาพอันมีพลังนำไปสู่การไขศักยภาพของสมองได้

วีกอฟฟ (Wycoff, 1991) ได้สรุปคุณลักษณะเฉพาะหรือลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ ของการเขียนผังความคิดไว้ 7 ลักษณะ ดังนี้ 1. หัวเรื่องที่สนใจจะถูกสร้างขึ้นตรงกลางของภาพ 2. ปลอ่ยให้ความคิดไหลอย่างอิสระโดยปราศจากการตัดสินใจ หรือการวิพากษ์วิจารณ์ 3. ใช้คำสำคัญ (Key Words) ในการนำเสนอความคิดต่าง ๆ 4.เขียนคำสำคัญ (Key Words) 1 คำ ต่อ 1 เส้น 5. เชื่อมโยงคำสำคัญ (Key Words) กับจุดกลางโดยใช้เส้น 6. ใช้สีช่วยเน้น

จุดสำคัญของความคิด 7. ใช้การจินตนาการและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเน้นจุดสำคัญพร้อมกับเชื่อมโยงความคิดต่อไปเรื่อย ๆ

ภาพที่ 1-5 อุปกรณ์สำหรับใช้เรียนวาดภาพพระบายสี

ภาพที่ 6-8 การสอนเทคนิคในการวาดภาพพระบายสี

ดังนั้นการใช้แบบฝึกแผนภูมิความคิด จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะโดยใช้ผังความคิดหรือแผนภูมิผังความคิด (Mind Mapping) นั้นจะสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมาความสนใจต้องการสร้างแบบฝึกผังภูมิความคิดเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้กระบวนการคิดอย่างมีระบบและมีการพัฒนาในด้านแนวความคิดในการวาดภาพตามแนวคิดของตนเองได้ เป็นประโยชน์ต่อการสอนและยังเป็นฐานข้อมูลในการสร้างงานวิจัยครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษา พัฒนาการการวาดภาพโดยนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวาดภาพพระบายสี ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างการวาดภาพอิสระและการใช้แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ผังภูมิความคิด

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกผังภูมิความคิดมีคะแนนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการวาดภาพอิสระ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดยสุ่มเลือกอย่างง่ายโดยใช้ตัวอย่างนักเรียน 30 คน โดยการจับฉลาก

เนื้อหา - แผนการเรียนรู้ การวาดภาพอิสระ
- แผนการเรียนรู้ แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ผังภูมิความคิด

ตัวแปรต้น (Independent variable) รูปแบบการเรียนระหว่างการวาดภาพอิสระ และแบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ผังภูมิความคิด

ตัวแปรตาม (Dependent variable) คะแนนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

ระดับผลคะแนนเต็ม 10 คะแนน มีระดับเกณฑ์คะแนนดังนี้

1 - 2	ระดับคะแนน ปรับปรุง
3 - 4	ระดับคะแนน พอใช้
5 - 6	ระดับคะแนน ปานกลาง
7 - 8	ระดับคะแนน ดี
9 - 10	ระดับคะแนน ดีมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างการวาดภาพอิสระและการใช้แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ผังภูมิความคิดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวรผู้วิจัยใช้การสอนออกเป็น 2 ลักษณะ โดยแบ่งผู้เรียนจำนวน 30 คน โดยนำคะแนนในการทำกิจกรรมทั้ง 2 ชนิด นำมาหาค่าความแตกต่างด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน t-test dependent samples เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนการสอนทั้ง 2 รูปแบบในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการวาดภาพพฤติกรรมการกล้าแสดงออกทางความคิด และเทคนิคผังภูมิความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 2.1 แบบฝึกผังภูมิความคิด
- 2.2 แผนการสอน
- 2.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.4 แบบสังเกตการทำงาน

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 แผนกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้การวาดภาพอิสระและการวาดภาพโดยใช้แบบฝึกผังภูมิความคิด
- 3.2 ศึกษาหลักการและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกผังภูมิความคิด จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.3 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนระหว่างการวาดภาพอิสระและการใช้แบบฝึกผังภูมิความคิด
- 3.4 ออกแบบแบบฝึกเพื่อใช้ในการวาดภาพ

3.5 นำแผนกิจกรรมการวาดภาพอิสระและการวาดภาพโดยใช้แบบฝึกผังภูมิความคิดที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบการใช้ภาษาความสอดคล้องของกิจกรรมการวาดภาพเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยถือความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ และเมื่อผลการตรวจสอบพบว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นในด้านต่างๆที่ยังพบข้อบกพร่อง เพื่อนำไปใช้จริงในขั้นต่อไป

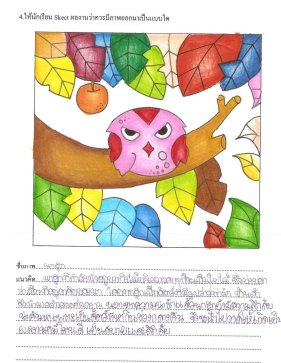
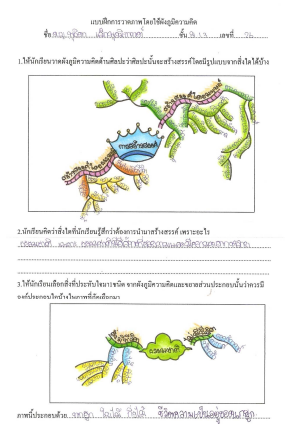
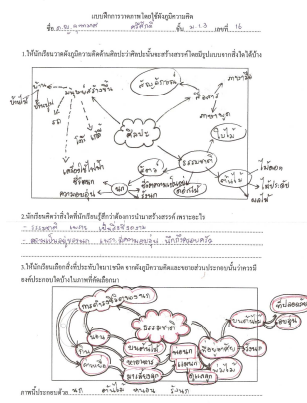
3.6 นำชุดกิจกรรมที่ได้ปรับปรุงไปแล้วตามข้อเสนอแนะในข้อ 3.5 ไปใช้จัดกิจกรรมการวาดภาพให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียน 30 คน เพื่อทดสอบความเหมาะสมในแบบฝึกผังภูมิความคิด

ภาพที่ 9-11 แสดงภาพผลงานของนักเรียนในกิจกรรมการวาดภาพอิสระ

การวาดภาพโดยใช้วิธีสอนแบบอิสระนี้นักเรียนจะวาดภาพในลักษณะของการเลียนแบบภาพที่เคยเห็น โดยนักเรียนยังไม่สามารถอธิบายผลงานของตนเองได้ ในด้านการเรียนนักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนอย่างมาก เนื่องจากไม่มีหัวข้อในงาน

สิ่งที่สังเกตขณะทำงานคือนักเรียนไม่สามารถคิดรูปแบบการวาดภาพได้ แต่วิธีแก้ไขปัญหาคือการดูรูปภาพตัวอย่างจากปกสมุด, ก่อ่งดินสอ, ก่อ่งสี, ภาพการ์ตูนที่โหลดจากโทรศัพท์มือถือ และภาพที่มีอยู่แล้วตามสื่อต่างๆ โดยนักเรียนไม่สามารถวาดสิ่งอื่นๆหรือมีจินตนาการเพิ่มลงในภาพได้

ภาพที่ 12-15 แสดงใบงานในการใช้แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ฟังก์ชันความคิด

ภาพที่ 16-17 แสดงผลงานการวาดภาพโดยใช้แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ฟังก์ชันความคิด

จากการสังเกต ระหว่างการเรียนรู้ปรากฏว่าผู้เรียนมีความสนุกสนาน มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รวมถึงรู้จักการวางแผนอย่างมีขั้นตอนในการทำงานสามารถอธิบายผลงานของตนเองได้ ออกแบบผลงานของตนเองอย่างดีและยังคงความสนุกสนานในการเรียน ผู้เรียนสามารถทำงานออกมาโดยไม่ซ้ำแบบและสิ่งที่สำคัญคือนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในภาพได้

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test dependent samples

5. นำผลงานที่ได้มาประเมินและหาค่าสถิติ

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างการวาดภาพอิสระและการใช้แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ฟังก์ชันความคิดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวรจังหวัดพิษณุโลกสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการวาดภาพอิสระและการใช้แบบฝึกฟังก์ชันความคิด

กิจกรรมการเรียนรู้วิชาศิลปะ				t	sig
การวาดภาพอิสระ (n = 30)		แบบฝึกการวาดภาพโดยใช้ฟังก์ชัน ความคิด (n = 30)			
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	-15.52	.00
6.06	.94	9.16	.74		

จากตารางพบว่าเป็นส่วนที่แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่นำมาทดสอบหมายเลข 1 คือ รูปแบบการวาดภาพอิสระ มีค่า $\bar{X} = 6.06$, S.D. = .94 การสอนโดยใช้แบบฝึกแผนภูมิฟังก์ชันความคิด $\bar{X} = 9.16$, S.D. = .74 ดังนั้น $P < 0.05$ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่าการใช้แบบฝึกแผนภูมิผังความคิดนั้นมีคุณภาพและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ผังความคิดหรือแผนภูมิผังความคิด (Mind Mapping) นั้นจึงจัดเป็นการสร้างแผนที่ความคิดที่อัจฉริยะ เปรียบเสมือนสายพานที่นำไปสู่ การจดจำ การเรียบเรียง การจัดระเบียบข้อมูลตามธรรมชาติ การทำงานของสมองตั้งแต่ต้นนั้นหมายความว่า นักเรียนมีกระบวนการคิดอย่างมีขั้นตอนและสามารถสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา กิจสมบูรณ์. (2547). ในงานวิจัยเรื่องผลการแก้ปัญหาการเขียนอธิบายความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้ Mind mapping เพื่อแก้ปัญหาในการเรียนพบว่าผลการแก้ปัญหาการเขียนอธิบายความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้ Mind mapping แล้วทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนอธิบายความในระดับดีมาก 4 คน ระดับดี 4 คน และระดับผ่านเกณฑ์ 6 คน โดยได้คะแนนอยู่ระหว่าง 51.67- 88.33 แสดงว่าการใช้ Mind mapping ในการจัดการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอธิบายความเพิ่มขึ้นได้อีกทั้งการใช้ชุดกิจกรรมยังส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนเช่น ผ่องพรรณ แก้วหล้า. (2552). ได้วิจัยเรื่องการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 10 ชุด 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ 3) แบบสังเกตทางพฤติกรรมทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยมีการสร้างชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 10 ชุดและนักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอีกทั้งนักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่แสดงออกมากที่สุดระหว่างปฏิบัติการ คือ มีความสนุกสนาน ร่าเริง ในการเขียนและรองลงมาคือ แสดงความรู้สึกลึกผ่านงานเขียนด้วยอารมณ์ขัน เศร้า ยินดี พิสง ชาบซึ่ง คิดเป็นร้อยละ 71.85 และ 62.62ตามลำดับและจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้ศึกษาดูตลอดระยะเวลาการใช้ชุดกิจกรรมพบว่า นักเรียนได้ใช้ความคิดของตนฝึกการสังเกตและมีโอกาสได้ปฏิบัติงานกล้าคิดกล้าแสดงออกกล้าพูด มีความตั้งใจ สนใจ กระตือรือร้นและมีการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ศิรินารถ อร่ามศักดิ์.(2552). ในวิจัยเรื่องรายงานผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างแบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) และ(4) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน

นครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ที่ได้รับการสอนโดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) ซึ่งผู้วิจัยนำแบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) ไปทดลองให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำนวน 35 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 14.0 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินคุณภาพแบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากผู้เชี่ยวชาญ โดยรวม พบว่า คุณภาพแบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก 2. การพัฒนาประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า แบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทุกหน่วยการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ โดยเฉลี่ย 82.28/80.573. คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5.ดัชนีประสิทธิผลของของกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.70 หมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70 6.เจตคติหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ที่มีต่อการเรียนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยรวม อยู่ในระดับดี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบเจตคติก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีเจตคติหลังเรียนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสูงกว่าเจตคติก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกผังภูมิความคิด หรือ Mind mapping นั้นเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์และสามารถคิดสังเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนซึ่งครูที่มีปัญหาด้านการสอนวาดภาพโดยให้วิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดของนักเรียนจึงสามารถนำไปใช้สอนนักเรียนและนำไปประยุกต์การสอนของตนเองได้ นอกจากการให้ทำแบบฝึกแล้วผู้สอนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการแนะนำในด้านการปฏิบัติงานรวมถึงเทคนิคในการใช้สไลด์เตอร์เพื่อให้ นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและระบายสีออกมาได้สมบูรณ์ซึ่งการสอนระบายสีหรือใช้เทคนิคต่าง ๆ นั้นสามารถสอนทั้งภายในคาบเรียนและเวลาอื่น เช่น หลังเลิกเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ศิลปะไม่ได้มีเพียงการดำเนินการสอนในชั้นเรียนเท่านั้นแต่ครูผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่มีความเป็นกันเองไม่ให้เครียดมากเกินไป

2. ครูผู้สอนอาจต้องใช้เวลาหลังเลิกเรียนเพื่อแนะนำด้านเทคนิคการวาดภาพให้นักเรียนที่ยังวาดภาพระบายสีได้ไม่ดีเท่าที่ควรเพราะเนื่องจากเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1
3. นำนักเรียนเข้ามามีประสบการณ์การคิดปะตามความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนมีทักษะที่กว้างขึ้น

บรรณานุกรม

- รัชญา พลอนันต์. (2552) **ลากเส้นสีเป็นแผนที่ความคิด (Mind Map)** :ASTVผู้จัดการออนไลน์.17 มกราคม 2552
- นิรัช สุดสังข์. (2548). **การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม** .กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- ภัทธา กิจสมบูรณ์. (2547).เรื่องผลการแก้ปัญหาการเขียนอธิบายความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 โดยการใช้ Mind mapping เพื่อแก้ไขปัญหาในการเรียนพบว่าผลการแก้ปัญหาการเขียนอธิบายความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่6,รายงานการวิจัยฉบับย่อ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1เอกสารลำดับที่ 42/2547
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). **การวิจัยในชั้นเรียน** .กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- ศิรินารด อร่ามศักดิ์. 2552. รายงานผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยการใช้ผังความคิด (Mind Mapping).Thai Study แหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2553 www.thaistudy.info
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต1 .(2547). **เอกสารรายงานผลฉบับย่อ (Baby Research)** :โครงการ พัฒนาการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการวิจัย. เอกสารลำดับที่ 42/2547สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด** กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- Wycoff, Joyce. (1991). *Mind Mapping*. New York : Berkley Books,